

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Çocuk işçiliğinin ulaştığı boyutların araştırılması, Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) uygulamalarının çocuk emeği sömürüsüne etkilerinin tespit edilmesi, çocukların yaşam ve eğitim haklarını korumak üzere kalıcı politikaların geliştirilmesi amacıyla, Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını saygılarımla arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye'de çocuk işçiliği ağır bir toplumsal sorun olarak büyümeye devam etmektedir. 2024-2025 eğitim öğretim yılında en az 72 çocuk, çalıştırıldıkları iş yerlerinde yaşamını yitirmiştir. Bu sayı bir önceki döneme göre yüzde 10 artış anlamına gelmektedir. Çocukların tarımda, sanayide, inşaatta ve hizmet sektöründe ölmesi; yaşamlarının yoksulluk, güvencesizlik ve sömürü koşulları altında son bulması, devletin sosyal politika alanındaki yetersizliklerini açıkça ortaya koymaktadır.

Son yıllarda çocuk ölümlerinin kırsaldan kent merkezlerine kayması, özellikle Organize Sanayi Bölgeleri'nde artış göstermesi tesadüf değildir. Devletin bizzat teşvik ettiği Mesleki Eğitim Merkezi (MESEM) uygulamaları, çocuk işçiliğini istisna olmaktan çıkarıp yaygınlaştırmış, yüz binlerce öğrenciyi haftanın dört günü işyerlerinde ucuz iş gücü olarak çalışmaya zorlamıştır. MESEM kapsamında en az 505 bin öğrenci işyerlerine yönlendirilmekte, bu süreçte iş cinayetleri yaşanmaktadır. Sadece son iki yılda MESEM'de en az 15, liselerde staj sırasında en az 7 öğrenci hayatını kaybetmiştir. Bu tablo, çocuk emeğinin eğitim adı altında sistematik biçimde sömürüldüğünün kanıtıdır.

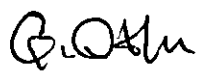
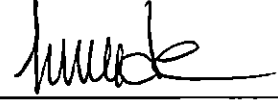
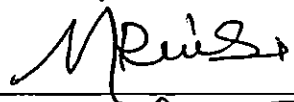
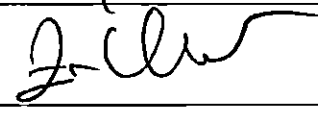
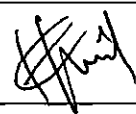
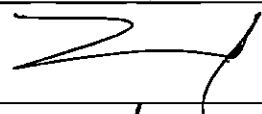
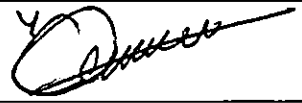
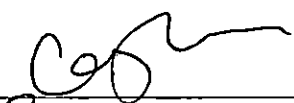
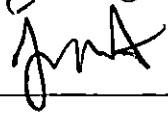
Çocuk işçiliği, yalnızca ekonomik değil aynı zamanda temel bir insan hakları sorunudur. Çocukların yaşam hakkı, güvenlik hakkı ve eğitim hakkı anayasal güvence altındadır. Türkiye, BM Çocuk Hakları Sözleşmesi ile ILO'nun 138 ve 182 sayılı sözleşmelerine taraftır ve çocuk işçiliğini ortadan kaldırmayı taahhüt etmiştir. Buna rağmen, yürütülen politikalar çocukların eğitimden kopmasına, yoksulluk döngüsünün derinleşmesine ve en ağır biçimde can kayıplarına yol açmaktadır.

Sorun, yalnızca bireysel vakalar değil, yapısal bir sorundur. Eğitimde 4+4+4 sistemiyle derinleşen eşitsizlik, mesleki eğitim adı altında yürütülen ucuz iş gücü politikaları, denetimsizlik ve sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği bu tablonun başlıca nedenleridir. Çocukların yaşam alanlarının uyuşturucu ve çeteleşme riskinden arındırılmaması da bu tabloyu ağırlaştırmaktadır.

Çocuk emeğinin ortadan kaldırılması, eğitim sisteminin parasız, nitelikli ve kamusal esaslara göre yeniden düzenlenmesi ve çocukların güvenliğinin sağlanması bir tercihten öte anayasal bir zorunluluktur. Çocukların yaşam hakkının her yıl onlarca kez iş cinayetleriyle ellerinden alınması, Meclis'in derhal harekete geçmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu nedenle, çocuk işçiliğinin ulaştığı boyutların, MESEM ve benzeri uygulamaların rolünün, işçi sağlığı ve iş güvenliği denetimlerinin yetersizliklerinin ve eğitim politikalarının çocuk emeği üzerindeki etkilerinin tüm yönleriyle araştırılması; çocukların yaşamını, eğitimini ve

geleceğini koruyacak politikaların geliştirilmesi için Meclis Araştırması açılması gerekmektedir.

1	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	ERZURUM	
2	ÇİÇEK OTLU	İSTANBUL	
3	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
4	HALİDE TÜRKOĞLU	DİYARBAKIR	
5	ÖZGÜL SAKİ	İSTANBUL	
6	AYŞEGÜL DOĞAN	ŞIRNAK	
7	MEHMET RÜŞTÜ TIRYAKİ	BATMAN	
8	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
9	KAMURAN TANHAN	MARDİN	
10	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
11	SEVİLAY ÇELENK ÖZEN	DİYARBAKIR	
12	YILMAZ HUN	İĞDIR	
13	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
14	ÖMER ÖCALAN	ŞANLIURFA	
15	NEJLA DEMİR	AĞRI	
16	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
17	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
18	İBRAHİM AKIN	İZMİR	
19	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
20	MAHMUT DİNDAR	VAN	